

बैजनाथ गाउँपालिकाको

गाउँ पालिकाबाट वितरण हुने शिक्षण सिकाइ अनुदानमा शिक्षक तथा कर्मचारी
छनौट सम्बन्धि कार्यविधि, २०७९
(पहिलो संशोधन, २०८१)

गाउँ कार्यपालिकाबाट स्वीकृत मिति : २०७९/११/१८

संशोधित मिति : २०८०/०१/१७

बैजनाथ गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
रामपुर, बाँके
लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल

प्रस्तावना:

बैजनाथगाउँपालिका भित्र संचालित सामुदायिक बिद्यालयमा वितरण गरिने शिक्षण सिकाइ अनुदान कोटामा शिक्षक तथा कर्मचारी छनौट प्रक्रियालाई ब्यबस्थित गर्न वान्छनीय भएकोले बैजनाथ गाउ पालिकाको शिक्षा ऐन २०७७ को परिच्छेद ४ दफा २४ (१) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरि गाउँ पालिकाबाट वितरण हुने " शिक्षण सिकाइ अनुदानमा शिक्षक तथा कर्मचारी छनौट सम्बन्धि कार्यविधि २०७९" स्वीकृत गरि लागु गरेको छ ।

परिच्छेद- १
प्रारम्भिक

१. परिभाषा :

विषयवा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,-

क. "कार्यविधि" भन्नाले " शिक्षण सिकाइ अनुदानमा शिक्षक तथा कर्मचारी छनौट सम्बन्धि कार्यविधि २०७९"सम्भन्तुपर्छ ।

ख. "मा. वि." भन्नाले ९-१०/९-१२ संचालन भएको विद्यालयहरु सम्भन्तुपर्छ ।

ग. "आधारभूत (नि.मा.वि.)" भन्नाले ६-८ सम्म संचालन भएका विद्यालयहरु सम्भन्तुपर्छ ।

घ. "आधारभूत (प्रा.वि.)" भन्नाले १-५ सम्म संचालन भएको विद्यालयहरु सम्भन्तुपर्छ ।

ङ. "व्यवस्थापन समिति"भन्नाले विद्यालयको विकासको लागि नियमानुसार गठन भएको वि.व्य.स.लाई सम्भन्तुपर्छ ।

च. "शि.अ.संघ" भन्नाले विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर विकासको लागि नियमानुसार गठन भएको शिक्षक अभिभावक संघलाई सम्भन्तुपर्छ ।

छ. "शिक्षक छनौट समिति " भन्नाले यस कार्य विधिको परिच्छेद ३ (ग) बमोजिमको शिक्षक छनौट समितिलाई सम्भन्तुपर्छ ।

ज. "प्र.अ." भन्नाले विद्यालयको शैक्षिक एवं प्रशासनिक प्रमुखलाई सम्भन्तुपर्छ ।

झ. "शिक्षक"भन्नालेविद्यालयमाप्रा.वि.तह देखि मा.वि. तह सम्म अध्यापन गर्ने व्यक्तिलाई सम्भन्तुपर्छ र सो शब्दले प्र.अ., खेल शिक्षक र कम्प्युटर शिक्षक समेतलाई जनाउँछ ।

ञ. "गाउँपालिका." भन्नाले बैजनाथ गाउँपालिकालाई सम्भन्तुपर्छ ।

ट. "कर्मचारी" भन्नाले विद्यालयलाई सशर्त अनुदानबाट प्राप्त दरबन्दी र अनुदान तथा विद्यालयले र गाउँपालिकाले आफ्नो आवश्यकता अनुसार दरबन्दी सिर्जना गरी कार्यरत लेखापाल, कार्यालय सहायक,कार्यालय सहयोगी, लाइब्रेरियन, चौकीदार र स्वीपर (शौचालय सफाइकर्मी) लाई सम्भन्तुपर्छ ।

ठ. "अभिभावक"भन्नाले विद्यालयमा आफ्ना विद्यार्थी भर्ना गराइ नियमित रुपमा अध्ययन गर्ने कार्यमा सहभागी गराएका तथा शिक्षा नियमावलीनुसार पालन पोषण गर्ने व्यक्तिलाई सम्भन्तुपर्छ ।

ड. "शिक्षण अनुदान" भन्नाले गाउँपालिकाबाट वितरण गर्ने शिक्षण सिकाइ अनुदान भन्ने बुझ्नुपर्दछ ।

ढ. "आयोग"भन्नाले शिक्षक सेवा आयोग सम्भन्तु पर्दछ ।

ण. "शाखा प्रमुख " भन्नाले बैजनाथ गाउँपालिकाको शिक्षा, यूवातथा खेलकुद शाखाको प्रमुखलाई जनाउँदछ ।

त. “विषय विशेषज्ञ” भन्नाले आधारभूत तह (कक्षा १-८) र माध्यमिक तह (कक्षा ९- १२) सम्म शिक्षक छनौट परीक्षा सञ्चालनको लागि शिक्षा युवा तथा खेलकुद शाखाबाट सूचिकृत भएका आधारभूत (प्राथमिक/निम्नमाध्यमिक) तह , माध्यमिक तहका शिक्षकहरुलाई समेत सम्भन्नुपर्छ ।

थ. “सम्बन्धित निकाय”भन्नाले गाउँ शिक्षा, शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई, प्रदेश/शिक्षा निर्देशनालयलाई प्रसंग अनुसार सम्भन्नुपर्छ ।

द. अन्यशब्द, नामावली र पदको अर्थप्रचलित ऐन, कानुन र नियमानुसार रहेको सम्भन्नुपर्छ ।

परिच्छेद २

शिक्षक अनुदान वितरण :

गाउँपालिकाभिन्न सञ्चालित सामुदायिक विद्यालयहरुमा शिक्षक अनुदान वितरण गर्दा देहायका मापदण्डहरुलाई आधार मानी वितरण गर्न सकिनेछ :

क) मा.वि. तह संचालित विद्यालयहरु मध्ये शुन्य दरबन्दी एवं शिक्षक अनुदान नपाएका विद्यालयलाई कम्तिमा १ जना र बढिमा २ (दुई) जना शिक्षकका लागि अनुदान दिन सकिनेछ ।

ख) मा.वि.तह संचालित विद्यालयहरु मध्ये १(एक) दरबन्दी वा शिक्षक अनुदान पाएका विद्यालयलाई १ (एक) जना शिक्षकका लागि अनुदान दिन सकिनेछ ।

ग) आधारभूततह (नि.मा.वि.) कक्षा ६-८ संचालित विद्यालयहरु मध्ये शुन्य दरबन्दीएवं शिक्षक अनुदान नपाएका विद्यालयलाई कम्तिमा १ र बढिमा २ (दुई) जना शिक्षकका लागि अनुदान दिन सकिनेछ ।

घ) आधारभूत तह (नि.मा.वि.) कक्षा ६-८ संचालित विद्यालयहरु मध्ये १(एक) दरबन्दी वा शिक्षक अनुदान पाएका विद्यालयलाई १ (एक) जना शिक्षकका लागि अनुदान दिन सकिनेछ ।

ङ) आधारभूत तह (नि.मा.वि.) कक्षा ६-८ संचालित विद्यालयहरुमा प्रा.वि. तहको कम्तिमा ३ वा सो भन्दा बढी शिक्षक दरबन्दी भएको र नि.मा.वि. दरबन्दी नभएको विद्यालयलाई १ (एक) जना शिक्षकका लागि अनुदान दिन सकिनेछ ।

च) आधारभूत (प्राथमिकतह) तह १-५ सञ्चालित विद्यालयमा ३ जना भन्दा कम शिक्षक भएको र १-३ संचालितमा १ मात्र दरबन्दी भएकोमा १ जना शिक्षकका लागि अनुदान दिन सकिनेछ ।

छ) विद्यालयहरुको छनौट गर्दा तहअनुसार कम्तीमा ५० जना र पुरै तह संचालन नभएको विद्यालयको हकमा एउटा कक्षामा २० जना विद्यार्थी भएको हुनुपर्छ र त्यस्तो विद्यालयलाई सम्बन्धित तहको १ (एक) जना शिक्षकका लागि अनुदान दिन सकिनेछ ।

ज) कुनै विद्यालयको विशेष आवश्यकतालाई सम्बोधन गर्नुपर्ने भएमा गाउँ शिक्षा समितिले निर्णय गरी अनुदान दिन सक्नेछ ।

झ) हालसम्म वितरण भएका शिक्षण सिकाई अनुदानकोटालाई यथावत राखिनेछ ।

ञ) यसरी अनुदान वितरण गर्दा बजेटको सिमालाई समेत ध्यान दिई अनुदान वितरण गरिनेछ ।

परिच्छेद ३

गाउँ पालिका अनुदान शिक्षकहरुको छनौट सम्बन्धी व्यवस्था

शिक्षण सिकाई सहयोग अनुदान वितरण गरिएको विद्यालयको आवश्यकतानुसारको विषयको शिक्षक पद खुल्ला प्रतियोगिताबाट निम्नानुसारको प्रक्रिया पुऱ्याइ छनौट गर्नु पर्नेछ ।

क. विद्यालयलाई आवश्यक पर्ने शिक्षकहरुकोलागि पद संख्या, आवश्यक योग्यता, उमेर,परीक्षाहुने मिति, किसिम, स्थान सहितको विवरण खुलाई कम्तीमा १५ (पन्द्र) दिनको म्याद राखी शिक्षक छनौट समितिले विज्ञापन प्रकाशन गर्नुपर्नेछ । उक्त विज्ञापन गाउँपालिकाको सूचनापाटी तथा website , र स्थानीय पत्रिकामा समेत प्रकाशित गर्नु पर्नेछ । तर विद्यालयगत अनुदानकोटालाई एकत्रित गरी सबै अनुदानकोटाको एकैचोटी पदपूर्ति हुने गरी तहगत रुपमा गाउँपालिकाबाट विज्ञापनको सूचना निकाल्न यस दफाले बाधापार्ने छैन ।

ख. परिच्छेद ३ (क) बमोजिम प्रकाशित विज्ञापन अनुसारको दरखास्त उपर छानविन गरी योग्यता पुगेका व्यक्तिलाई मात्र परीक्षामा सामेल गराई सफल उम्मेदवारको छनौट गरिनेछ ।

ग. विद्यालयमा गाउँपालिकाको अनुदानबाट शिक्षकको पदपूर्ति गर्नका लागि देहाय बमोजिमको शिक्षक छनौट तथा सिफारिस समिति रहनेछ :

१. ❶ प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत वा निजको तोकेको अधिकृत - संयोजक

२. सम्बन्धीत विषयको विशेषज्ञ - सदस्य २ जना

३. शिक्षा शाखाको कर्मचारी - १ जना

४. शाखा प्रमुख- सदस्य सचिव

विषय विशेषज्ञ शिक्षक छनौट तथा सिफारिस समितिले मनोनित गर्नेछ ।

घ. परिच्छेद ३ (ग) बमोजिम गठित शिक्षक छनौट समितिमा मनोनीत सदस्यको पदावधि शिक्षक छनौट प्रक्रिया पुरा गरी विद्यालय समक्ष शिक्षक नियुक्तिको सिफारिस नगरेसम्म हुनेछ ।

ङ. परिच्छेद ३ (ग) बमोजिमको शिक्षक छनौट समितिमा २ जना सम्बन्धीत क्षेत्रको व्यक्ति मनोनित गर्न सकिनेछ ।

च. परिच्छेद ३ को ग (२) को प्रयोजनका लागि शिक्षा शाखाले विषय विशेषज्ञको सुचि अद्यावधिक गरि राख्नु पर्नेछ ।

छ. शिक्षा शाखाले प्रत्येक २ वर्षको चैत्र मसान्त भित्र विषय विज्ञको सुची अद्यावधिक गर्नेछ । यस निर्देशिका बमोजिम विज्ञहरुको सुची अद्यावधिक नहुदै शिक्षक पदपूर्ती गर्नुपरेमा साविक जिल्ला शिक्षा कार्यालयबाट अद्यावधिक भएका विज्ञका सुचीलाई प्रयोग गर्न सकिनेछ ।

ज. विषय विशेषज्ञमा सुचिकृत हुनका लागि इच्छुक प्रत्येक शिक्षकले आफ्ना शैक्षिक योग्यताका प्रतिलिपि, तालिम तथा अध्यापन पत्रको प्रतिलिपि, नियुक्तीको प्रतिलिपि पेश गर्नु पर्नेछ ।

झ.परीक्षा सुरुहुनु भन्दा १ घण्टा अगावै विषय विज्ञलाई बोलाई प्रश्नपत्र निर्माण गर्नु पर्नेछ ।

❶ पहिलो संसोधन द्वारा संशोधित

५ । गाउँ पालिकाबाट वितरण हुने शिक्षण सिकाई अनुदानमा शिक्षक तथा कर्मचारी छनौट सम्बन्धि कार्यविधि,२०७९ (पहिलो संसोधन २०८१)

- ज. शिक्षक छनोट समितिले शिक्षक सिफारिसका लागि लिइने लिखित, प्रयोगात्मक र अन्तरवार्ता जस्ता परिक्षाको केन्द्र गाउँपालिकाले आफ्नै भवनमा केन्द्रमा राख्नु पर्नेछ । तर प्राविधिकधारका लागि विषय अध्यापन गर्ने शिक्षक/प्रशिक्षक छनोट गर्दा संचालन गर्नुपर्ने प्रयोगात्मक परिक्षाको केन्द्र सम्बन्धीत विषयको ल्याब भएको विद्यालयमा राख्न सकिन्छ ।
- ट. शिक्षक छनोट समितिको सचिवालय गाउँपालिकाको शिक्षा शाखामा रहनेछ ।
- ठ. आयोगले शिक्षक छनोट गर्ने सम्बन्धमा मापदण्ड निर्धारण वा कार्यविधि जारी गरेको भए शिक्षक छनोट समितिले त्यस्तो मापदण्ड वा कार्यविधिको पालना गर्नुपर्नेछ ।
- ड. माध्यमिक तहको विषय विशेषज्ञलाई आधारभूत तहको विशेषज्ञका रूपमा पनि प्रयोग गर्न सकिनेछ ।
- ढ. गाउँ कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गरिएको यस निर्देशिकालाई सम्बन्धीत सबैले पालना गर्नुपर्नेछ ।
- ण. शिक्षक छनोट समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :
१. शिक्षक सेवा आयोगले निर्धारण गरेको पाठ्यक्रम अनुसार विषयविज्ञबाट निर्माण गरिएको प्रश्नपत्र प्रयोग गरी परीक्षा लिने ।
  २. शिक्षक छनोट गर्नको लागि लिइने परीक्षाको समय र प्रक्रिया निर्धारण गर्ने तथा परीक्षा सम्बन्धी अन्य कार्य गर्ने ।
  ३. लिखित परीक्षाको नतिजा सबैभन्दा बढी अंक प्राप्त गर्ने उम्मेदवारहरु मध्येबाट वर्णानुक्रमानुसार प्रचलित नियमानुसारको संख्यामा प्रकाशित गर्ने ।
  ४. उत्तीर्णाङ्क प्राप्त गर्ने उम्मेदवार आवश्यक संख्यामा नभएमा जति जनाले उत्तीर्णाङ्क प्राप्त गरे त्यतिको नाम मात्र प्रकाशन गर्ने ।
  ५. सफल र वैकल्पिक उम्मेदवारको नामावली योग्यताक्रमानुसार प्रकाशन गर्ने ।
  ६. शिक्षकको सेवा सर्त र सुविधा सम्बन्धि विषयमा गाउँपालिका/वि.व्य.स.लाई सुझाव दिने ।
  ७. शिक्षक छनोट समितिको बैठक सम्बन्धी र यस निर्देशिकामा उल्लेखित नभएका कुराहरुको हकमा थप कार्यविधि निर्धारण गरी कार्यान्वयन गर्ने ।
  ८. परिच्छेद ३ (ग) मा जुनसुकै कुरा उल्लेख भए पनि राहत अनुदान, केन्द्रको शिक्षण सिकाई अनुदान, केन्द्रको अनुदानमा नियुक्त हुने कर्मचारी र कार्यालय सहयोगीको हकमा शिक्षा ऐन तथा नियमावली बमोजिम हुनेछ ।

परिच्छेद ४

परीक्षा, संचालन, अन्तरवार्ता र योग्यताक्रम सम्बन्धी व्यवस्था

: क. विषयगत विज्ञापन भएता पनि विषयगत र विद्यालयगत प्रतिस्पर्धा हुने गरी तहगत रूपमा सबै विषयको उम्मेदवारको परीक्षा एकैचोटि गर्न सकिनेछ ।

ख. शिक्षक छनोट समितिले लिने लिखित परीक्षाको पूर्णाङ्क १००, अन्तरवार्ता २५ र आवश्यकता अनुसार प्रयोगात्मक परीक्षा २५ अंकको हुनेछ । लिखित परीक्षाको उत्तीर्णाङ्क ४० हुनेछ ।

ग. लिखित परीक्षाका लागि आवश्यक प्रश्न पत्र शिक्षा शाखा प्रमुखको रोहबरमा विषय विज्ञले परीक्षा संचालन हुनु भन्दा बढीमा १ घण्टा अगाडी निर्माण गर्नुपर्नेछ ।

घ. शिक्षा शाखा प्रमुख वा निजले तोकेको व्यक्तिको रोहबरमा सम्बन्धीत परीक्षा केन्द्र वा गाउँपालिकाको हाताभित्र सम्बन्धीत विषय विज्ञ वा रोष्टरमा सुचिकृत विषय विज्ञद्वारा उत्तर पुस्तिका परीक्षण गराइनेछ ।

ङ. उत्तरपुस्तिकाहरुमा कोडिङ, डिकोडिङ गर्ने कार्य शिक्षा शाखा प्रमुख वा निजले तोकेको व्यक्तिले गर्नेछन् ।

च. अन्तरवार्ताको अंक विभाजन आयोगले स्थायी शिक्षक छनौटका लागि तोकेअनुसार हुनेछ ।

छ. छनौट प्रक्रिया सम्बन्धी छनौट समितिको निर्णयहरु निर्णय पुस्तिकामा अनिवार्य रूपमा लेखिएको हुनु पर्दछ ।

ज. परीक्षा संचालनका सम्बन्धमा कुनै विषय विज्ञले अमर्यादित कार्य गरेमा, भुठ्ठा विवरण पेश गरेमा उम्मेदवारका बिच निष्पक्ष व्यवहार नगरेमा निजलाई विज्ञको सुचिबाट हटाउन सकिनेछ ।

झ. परीक्षा संचालनको खर्च व्यवस्था सम्बन्धमा : समितिका पदाधिकारी वा विषय विज्ञले प्रति बैठक रु १५००/- भन्दा बढि पारिश्रामिक लिन पाउने छैन । साथै एउटा विज्ञापन नं. को शिक्षक सिफारिस गर्न ३ बैठक भन्दा बढि बस्न पाइने छैन । तर केन्द्राध्यक्षको पारिश्रामिक प्रश्न पत्र निर्माण, मोडरेशन, उत्तर पुस्तिका परीक्षण - सम्परीक्षण वापत समितिले तोके अनुसारको पारिश्रामिक दिन सकिनेछ । ☒.....

ञ. सफल उम्मेदवारको नतिजा प्रकाशन भई नियुक्तिको लागि सूचना प्रकाशित भएको १५ (पन्ध्र) दिन भित्र नियुक्ति लिई सक्नु पर्नेछ अन्यथा वैकल्पिक उम्मेदवारलाई शिक्षा शाखाले नियुक्ती दिनेछ ।

ट. सफल भएका शिक्षकलाई सम्बन्धित विद्यालयले हाजिर नगराएको खण्डमा त्यस्ता विद्यालयको अनुदान कोटा आवश्यकताको आधारमा अन्य विद्यालयलाई गाउँ शिक्षा समितिको निर्णयानुसार दिइनेछ ।

परिच्छेद ५

गाउँपालिका अनुदानमा नियुक्त शिक्षकको काम कर्तव्य

गाउँपालिका अनुदानबाट नियुक्त भएका शिक्षकहरुको काम कर्तव्य निम्नानुसार हुनेछ ।

क. विद्यालयमा नियमित रूपमा हाजिर भई अध्यापन गर्ने ।

ख. विद्यालयले तोकेको अन्य कार्यहरु जिम्मेवारीका साथ गर्ने गराउने ।

☒ पहिलो संसोधनबाट झिकिएको

- ग. प्रधानाध्यापकको निर्देशन अनुसारको कामकाज गर्नु पर्ने ।
- घ. विद्यालयको भौतिक सम्पत्तिको संरक्षणमा सहयोग गर्ने ।
- ड. विद्यालयको शैक्षिक वातावरण निर्माणमा सहयोग गर्ने ।
- च. विद्यालयका गोप्य कुराहरुलाई प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष रुपमा भंग गर्न पाइनेछैन ।
- छ. आफ्नो जिम्मेवारी अनुसारको कार्य विदाको दिनमा पनि गर्नुपर्ने ।
- ज. यसमा उल्लेख नभएका कार्यहरु गाउँपालिकाको शिक्षा ऐन २०७७ गर्ने गराउने ।

परिच्छेद ६

तलब भत्ता र विदा

गाउँपालिका अनुदानमा नियुक्त शिक्षकको तलब भत्ता र विदा सम्बन्धी व्यवस्था निम्नानुसार हुनेछः

- क. गाउँपालिकाको अनुदानबाट नियुक्त भएका शिक्षकले गाउँपालिकाले तोके अनुसारको तलब भत्ता शिक्षण सिकाई सहयोग अनुदानका रुपमा मासिक वा त्रैमासिक रुपमा पाउनेछन् ।
- ख. गाउँपालिकाको अनुदानबाट नियुक्त शिक्षकले प्रत्येक वर्ष १ महिनाको अनुदान बराबरको रकम चाँडपर्व खर्च वापत पाउनेछन् ।
- ग. शिक्षकले वर्ष भरीमा भैपरि ६ दिन, पर्व ६ दिन, विरामी १२ दिन र क्रिया विदा शिक्षा नियमावलीनुसार १५ दिन तथा सुत्केरी विदा अघि वा पछि ९६ दिन र प्रसूति स्याहार विदा १५ दिन सेवा अवधि भरिमा २ पटक पाउनेछन ।
- घ. विदामा बस्नु पर्दा विदा पूर्व स्वीकृत गराउनु पर्नेछ ।
- ड. विरामी विदा जति भए पनि संचित गर्न सकिनेछ तर सो वापतको रकम पाइने छैन ।
- च. विदा सहूलियत हो अधिकार होइन ।

परिच्छेद ७

शिक्षकको आचारसंहिता

गाउँपालिकाको अनुदानबाट नियुक्त शिक्षकले तपसिल अनुसारको आचारसंहिता पालना गर्नु पर्नेछ ।

- क. नियमित रुपमा प्रत्येक दिन विद्यालयमा हाजिर भई अनुशासित रुपमा तोकिएको आफ्नो जिम्मेवारी पूरा गर्ने ।
- ख. विद्यार्थी र शिक्षक बिच मित्रवत रुपमा व्यवहार कायम गर्ने ।

- ग. आफ्नो पेशा प्रति इमान्दारिता साथ विद्यालयको चौतर्फी विकासमा जोड दिने ।
- घ. जुन सुकै परिस्थितीमा पनि विद्यालयका गोप्य हुनु पर्ने कुराहरुलाई प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष रुपमा भंग गर्न पाइने छैन ।
- ङ पद अनुसारको आचरण पालना गरेको हुनु पर्दछ ।
- च. विद्यालयको हित विपरीत कार्यमा सहभागी भई कार्यालय घेराउ गर्ने,ताला बन्दी गर्ने,शारीरिक तथा मानसिक दबाव दिने उद्देश्यले कुनै किसिमको कार्य गर्न वा गराउन समेत पाइने छैन ।
- छ. विद्यालय हाता भित्र धुम्रपान , सुर्तीजन्य पदार्थ सेवन गर्न पाइने छैन ।
- ज. मादक पदार्थ सेवन गरी विद्यालय भित्र प्रवेश गर्न पाइने छैन ।
- झ. आर्थिक अनुशासन भित्र रहनु पर्नेछ ।
- ञ. विदामा बस्दा विदा स्वीकृत गराएर मात्र बस्न पाइनेछ ।
- ट. शिक्षक कर्मचारीले पालना गर्नुपर्ने यस कार्यविधिमा छुट भएका अन्य आचारसंहिताको हकमा शिक्षा नियमावली २०५९ र शिक्षा ऐन २०२८ ले निर्दिष्ट गरेको आचारसंहिताको पालना गरेको हुनु पर्नेछ ।

परिच्छेद ८

सजाय र पुरस्कार सम्बन्धी व्यवस्था

- उचित र पर्याप्त कारण भएमा गाउँपालिकाको अनुदानबाट नियुक्त शिक्षकलाई देहाय बमोजिमको सजाय गर्न सकिनेछ ।
- क. नसिहत दिने ।
- ख. तलब रोक्का गर्ने ।
- ग. आवश्यक क्षतिपूर्ति गराई जरिवाना गर्ने ।
- घ. निश्चित समयको लागि निलम्बन गर्ने ।
- ङ. सेवाबाट हटाउने वा बर्खास्त गर्ने ।
- च. शिक्षकले विद्यालयमा समयमा नआउने, जिम्मा दिएको काम समयमा नगर्ने र जाने समय पालन नगरेको खण्डमा निजलाई नसिहत दिन सकिनेछ ।
- छ. देहायका अवस्थामा गाउँपालिकाको अनुदानबाट नियुक्त शिक्षकको तलब रोक्का गर्न सकिनेछ ।
- ज. अनुशासनहीन काम गरेमा ।
- झ. बारम्बार विद्यालयले दिएको निर्देशन पालना नगरेमा ।

- ब. बारम्बार विना सूचना विद्यालयमा अनुपस्थित रहेका ।
- घ. विद्यालयको काम समयमा सम्पन्न नगरेमा ।
- ड. विद्यालय प्रशासनले दिएको मौखिक वा लिखित आदेश पालना नगरेमा ।
- च. आफ्नो पदीय जिम्मेवारी वहन नगरेमा ।
- छ. मादक पदार्थ सेवन गरी विद्यालय आएमा ।
- ज. विद्यालयको गोपनीयता भंग गरेमा ।
- झ. यस कार्यविधिमा उल्लेखित आचारसंहिताको पालना नगरेमा ।
- ञ. गाउँपालिकाको अनुदानबाट नियुक्त कुनै पनि शिक्षकले जानाजानी लापरवाही गरी प्रचलित कानून उल्लङ्घन गरी विद्यालयलाई कुनैहानि-नोक्सानी गरेवा झद् गराएमा त्यसरी हुन गएको क्षतिको रकम आसिक वा पूरा निजकै तलबबाट कट्टा गरी असुल उपर गरिनेछ, एवं तलबबाट नपुग भएमा निजको जायजेथाबाट असुल उपर गरिनेछ ।
- ट. गाउँपालिकाको अनुदानबाट नियुक्त कुनै पनि शिक्षकलाई सजायको आदेश दिनु भन्दा अघि कुनै विषयमा जाँच गर्नु परेमा निजलाई सजाय गर्ने अधिकारीले निश्चित समयको लागि निलम्बन गर्न सक्नेछ ।
- ठ. देहायको अवस्थामा गाउँपालिकाको अनुदानबाट नियुक्त शिक्षकलाई भविष्यमा शिक्षण संस्थामा नोकरीको लागि अयोग्य नठहरिने गरी सेवाबाट हटाउन सकिनेछ ।
- ड. आफ्नो पदीय जिम्मेवारी वहन नगरेमा ।
- ढ. मादक पदार्थ सेवन गरी विद्यालय आउने गरेको कुरा प्रमाणित भएमा ।
- ण. विदा स्वीकृत नगराई विद्यालयको प्रशासनिक कार्य रोकिने गरी १५ (पन्ध्र) दिन सम्म अनुपस्थितको कारणले गयल भएमा ।
- त. विद्यालयलाई हानी नोक्सानी हुनेगरी कार्य बारम्बार गरेमा ।
- थ. पदीय रुपमा विद्यालयको गोपनीयता भंग गरेमा ।
- द. अनुशासन तथा आचरण सम्बन्धित व्यवस्था बारम्बार उल्लङ्घन गरेमा ।
- ध. नैतिक पतन देखिने गरी कुनै किसिमको कार्य गरेको व्यहोरा प्रमाणित भएमा ।
- न. मगज विग्रेमा ।
- प. विद्यालयलाई असर पर्ने गरी तथा एउटै समयमा अन्य संस्थामा काम गरेमा ।
- फ. गाउँपालिका अनुदानबाट नियुक्त शिक्षकलाई भविष्यमा शिक्षण संस्थामा नोकरीको लागि अयोग्य ठहरिने गरी सेवाबाट हटाउन सकिनेछ ।
- ब. नैतिक पतन देखिने फौजदारी अभियोगमा अदालतबाट सजाय पाएमा ।

भ. भ्रष्टाचार गरेको कुरा प्रमाणित भएमा ।

म. नोकरी पाउने उद्देश्यले जाली प्रमाण पत्र पेश गरेमा ।

सफाईको अवसर दिनुपर्ने :

सजाय दिन पाउने अधिकारीले गाउँपालिकाको अनुदानबाट नियुक्त कुनै शिक्षकलाई सजाय गर्ने आदेश दिनुभन्दा अघि निजलाई आफ्नो सफाइ पेश गर्ने मौकाकाट बञ्चित गरिने छैन । त्यस्तोमा सम्बन्धित शिक्षकले पनि म्यादभित्र आफ्नो सफाइ पेश गर्नुपर्नेछ ।

सजाय गर्ने अधिकारी : गाउँपालिकाको अनुदानबाट नियुक्त शिक्षकलाई सजाय गर्ने अधिकारी देहाय बमोजिम हुनेछन् ।

क. शिक्षकलाई चेतवनी दिने, नसिहत दिने, गयल कट्टा गर्ने प्र. अ. ।

ख. तलब रोक्का गर्ने प्र. अ.को सिफारिसमा गाउँ शिक्षा शाखा प्रमुख ।

ग. सेवाबाट हटाउने वा बर्खास्त गर्ने वि.व्य.स.को सिफारिसमा गाउँ शिक्षा समिति ।

पुरस्कार : उत्कृष्ट सिकाई उपलब्धि हासिल हुनेगरी शिक्षण सिकाई क्रियाकलाप गर्ने र विद्यालयको व्यवस्थापनमा सहयोग पुर्याई गुणस्तरीय शिक्षाको विकासमा सहयोग पुर्याउने शिक्षकहरूलाई गाउँ शिक्षा समितिले पुरस्कृत गर्ने छ ।

परिच्छेद ९

विविध

क. यो कार्यविधिमा समयानुसार थपघट गर्ने अधिकार गाउँ शिक्षा समितिमा रहनेछ ।

ख. गाउँपालिकाको अनुदानबाट नियुक्त शिक्षकलाई आवश्यकतानुसार गाउँपालिकाले निरन्तरता दिन सक्नेछ ।

ग. यो कार्यविधि जारी भएपछि संघीय सरकार र प्रदेश सरकारबाट शिक्षण सिकाइ सहयोग अनुदान कोटा प्राप्त भई विद्यालय तहमा शिक्षक नियुक्त गर्नुपरेमा यसै कार्यविधि बमोजिम गर्न सकिने छ । र ती शिक्षकका हकमा पनि यस कार्यविधिमा उल्लेख भएका कुराहरू लागू हुने छन् ।

घ. यस कार्यविधिमा उल्लेख नभएको कुराहरूको हकमा गाउँ शिक्षा ऐन बमोजिम हुनेछ । सो मा पनि उल्लेख नभई आवश्यक परेको खण्डमा शिक्षा ऐन २०२८, शिक्षा नियमावली २०५९ र शिक्षक सेवा आयोग नियमावली २०५७ अनुसार हुनेछ ।

ङ. यस कार्यविधि बमोजिम कार्य सम्पन्न गर्दा कुनै द्विविधा वा बाधा उत्पन्न भएमा गाउँ शिक्षा समितिको निर्णयानुसार हुनेछ ।

आज्ञाले

विश्वराज ढकाल

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत